

ACHT GLAZEN

NIEUWSBRIEF VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR ZEEGESCHIEDENIS | JAARGANG 39 (2024) I | ISSN 0920-7961

Het doet me enorm plezier dat de volgende voorjaarsdag in mijn eigen mooie Delft is! Een stad vol maritieme geschiedenis, van VOC-schepen, beurtschepen en de trekvaart tot historische mensen als Piet Hein en Maarten Tromp. Maar Delft heeft ook veel maritiem heden! Met belangrijke instituten als Deltares, de Technische Universiteit en het IHE is Delft vandaag de dag het kloppend hart van maritiem onderzoek en onderwijs. Na de ALV en de lunch belichten de sprekers deze verschillende kanten van Delft, waarna we samen in de Oude Kerk gaan kijken naar de expositie over Piet Hein, n.a.v. de restauratie van het grafmonument dat dit jaar startte. Ik hoop velen van u in Delft te begroeten op 25 mei, graag tot dan!

Hartelijke groet,
Irene Jacobs
Voorzitter

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING IN PRINSENKWARTIER TE DELFT, 25 MEI 2024

Prinsenkwartier,

1. Welkom en opening
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen
4. Vaststellen notulen voorjaarsbijeenkomst 2023 en na-jaarsbijeenkomst 2023
5. Bestuurszaken
6. Financiën
7. Tijdschrift voor Zeegeschiedenis
8. Rondvraag
9. Sluiting

PROGRAMMA VOORJAARSBIJENKOMST IN PRINSEN- KWARTIER TE DELFT, 25 MEI 2024

10.30-11.00	inloop met koffie/thee en wat lekkers
11.00-12.00	Algemene Ledenvergadering
12.00-13.00	lunch

13.00-13.40 lezing Alex Poldervaart (Erfgoed Delft): 'Het grote in het klein. Proefopstellingen van het Waterloopkundig Laboratorium en de TU Delft'

13.45-14.20 lezing Dano Roelvink (IHE Delft Institute for Water Education/Deltares/TU Delft): 'Kusterosie en havengebieden'

14.25-15.10 lezing Marloes Wellenberg (Erfgoedhuis Zuid-Holland): 'Op reis met de trekschuit. Trekvaarten en reizen met de trekschuit in Zuid-Holland in de 17e en 18e eeuw'

15.30-16.30 bezoek tentoonstellingen 'Piet Hein: de dood van een zeeheld' en 'De Dicht-bij-je-bed-show: Daisy Ranoe en IJM over moderne slavernij' in de Oude Kerk in Delft

16.30-17.30 borrel in Stadscafé Barbaar, Sint Agathaplein 4

NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING GEHOUDEN OP 24 NOVEMBER 2024 IN MARITIEM MU- ZEEUM ZEELAND IN VLISSINGEN.

Aantal aanwezig: 16 leden waarvan 1 digitaal

1. Welkom en opening

De voorzitter Irene Jacobs heet alle aanwezigen welkom en opent de vergadering. Nog niet eerder waren zo weinig leden aanwezig op een ALV; de aanwezigen worden bedankt voor de lange reis die zij hebben afgelegd om hier te komen. Het museum wordt bedankt voor de gastvrijheid.

2. Vaststellen van de agenda

Een punt wordt aan de agenda toegevoegd namelijk dat verenigingsberichten vaak in de spambox van leden belanden.

3. Mededelingen

Van de volgende leden zijn afmeldingen ontvangen: de heren M. Heijnk, J. Leinenga, J. van de Voort, H. Rozendaal, P. de Gier en A. Vos. Mevrouw A.A. Poldervaart, bestuurslid, is verhinderd.

De 2e editie van het congres Vlootschouw van 30 juni jl. in Het Scheepvaartmuseum Amsterdam was geslaagd. Deelnemers kregen een goed beeld van wat er aan maritieme (historische) projecten zoal is. Van een andere orde was het symposium '1673' van afgelopen 27 oktober. Hier was sprake van een kruisbestuiving door de verschillende disciplines die hierbij betrokken waren.

4. Vaststellen notulen voorjaarsbijeenkomst 27 mei 2023

De aanwezige leden hebben de notulen niet gezien of gelezen. Dit agendapunt wordt overgeslagen en volgende keer besproken.

Na aanleiding van het zilveren scheepsmodel dat in eigendom van de vereniging is, hebben Irene Jacobs en Annette de Wit zich in de geschiedenis van dit object verdiept. Het is een model van een 'Dahja sta latini', een Maltees zeilschip dat ook geroeid kan worden en gebruikt werd voor vervoer van goederen en passagiers tussen de Maltese eilanden. Tijdens een studiereis van de vereniging naar Malta in 1991 is dit model aan de vereniging geschonken. Gwen Lemmers zal de geschiedenis van dit verenigingsbezit plaatsen op de website van de vereniging.

5. Financiën

De penningmeester blikt terug op het bijna voorbijge jaar. Mogelijk sluit de vereniging 2023 negatief af. 85% van het te innen contributiebedrag is binnen. Dat e-mails van de penningmeester, zoals de herinnering voor het betalen van de contributie, wellicht in de spambox bij leden terechtkomen, is wel een probleem. Ongeveer de helft van de leden betaalt door middel van een automatische incasso. De penningmeester wil deze manier van betalen wel stimuleren.

Een goed pakket waarbij incassomachtigingen snel en eenvoudig verwerkt kunnen worden is wel gewenst. Ook een pakket voor de ledenadministratie zou welkom zijn. Hiermee kan het bestuur efficiënter werken. Een aandachtspunt is wel dat het beveiligd moet zijn. Hiermee gaat het bestuur aan de slag.

De kosten van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis zijn afgelopen jaar iets naar beneden gegaan; dit tegen de trend in. Het Tijdschrift geeft de vereniging zelf uit in een kleinere oplage waardoor de kosten iets zijn gezakt.

6. Bestuurszaken

De voorzitter roept voormalig bestuurslid Jelle van Lotum naar voren en dankt hem voor zijn jarenlange inzet voor de vereniging. Ook de penningmeester dankt hem voor zijn samenwerking.

Hij vertelt dat het een genot was om met Jelle samen te werken. Het bestuur draagt redactielid Gijs Drijver voor

als nieuw bestuurslid. De ALV stemt in met deze voordracht.

De bestuurstermijnen van de penningmeester en de secretaris verlopen in 2024, en de voorzitter roept de leden daarom op zich verkiesbaar te stellen. Ron Brand vraagt of de penningmeester en secretaris gelijktijdig afscheid nemen. Dat is niet het geval. De termijn van de secretaris loopt een half jaar eerder af dan die van de penningmeester.

7. Tijdschrift voor Zeegeschiedenis

Het najaarsnummer van het Tijdschrift is inmiddels klaar en verstuurd. Het is een gevarieerd nummer geworden met daarin ook de gebruikelijke boekbesprekingen en signalementen. Anita vertelt dat er vier hele leuke artikelen in te lezen zijn: een over het koperplatenwrak, n.a.v. de containerramp met de Zoë, de auteur komt heel dichtbij de naam van het wrak. Dan een artikel over consuls in het Oostzeegebied. Twee artikelen zijn gebaseerd op oral history: de eerste gaat over de gay community op de Rotterdam (V), een uitvloeisel van de tentoonstelling Mens op Zee in het Scheepvaartmuseum, het tweede over de mensen die werkten en woonden op elevatoren in de Rotterdamse haven. Het voorjaarsnummer van 2024 is een themanummer n.a.v. het symposium '1673'. Het zal een extra dikke uitgave worden.

8. Uitreiking J.R. Bruijn-prijs 2023

De vereniging is Jaap Bruijn en zijn familie dankbaar voor de schenking die de vereniging ontving na zijn overlijden. Hiermee kan de komende jaren de uitreiking van de scriptieprijs worden gefinancierd. De in 2001 ingestelde prijs heeft als doel interesse in en onderzoek naar maritieme geschiedenis te stimuleren. De jury bestaat nu uit Suze Zijlstra, Irene Jacobs en Samuel Kruizinga en hebben uit meerdere inzendingen de scriptie van Freek Loves als winnaar aangewezen. Hij werkt momenteel in het buitenland en is daarom digitaal aangehaakt. Er waren inzendingen uit binnen- en buitenland en allen van hoge kwaliteit. De maritieme geschiedenis aan universiteiten bloeit enorm. Suze Zijlstra leest het juryrapport voor. Freek Loves was aangenaam verrast toen hij hoorde dat hij de prijs had gewonnen. Hiermee wordt 2 jaar onderzoek op een mooie manier afgerond. Hij wordt gevraagd zijn scriptie of een deel ervan om te vormen tot een artikel voor het Tijdschrift.

9. Rondvraag

Er zijn geen vragen.

10. Sluiting

De voorjaarsbijeenkomst zal georganiseerd worden op 25 mei 2024 op een locatie in de Randstad. De voorzitter sluit de vergadering.

SECRETARIEEL JAARVERSLAG 2023

Leden

De vereniging telde op 32 december 372 leden waarvan 19 in het buitenland en 55 abonnees. De ledenadministratie was in handen van de secretaris en de penningmeester. De contributie voor gewone leden bedroeg €33, voor studenten tot 26 jaar €20 en voor leden in het buitenland €38,50.

Bestuur

Het bestuur bestond in 2023 uit Alex Poldervaart (secretaris), Gerhard de Kok (penningmeester), Gwen Lemmers. Voorzitter Annette de Wit nam in mei 2023 afscheid na een termijn van 6 jaar. Zij werd in diezelfde maand opgevolgd door Irene Jacobs. Jelle van Lottem nam na een termijn van 6 jaar afscheid als algemeen bestuurslid. Vanuit de redactie trad Gijs Dreijer tot het bestuur toe.

De kascommissie bestond uit J.J. de Witte en N.G. Ketting.

Ledenvergaderingen en activiteiten

Op 27 mei vond in het Maritiem Museum de ALV plaats. Het aantal aanwezigen bedroeg 27. De najaarsbijeenkomst was i.s.m. het Maritiem Portal/NMGN en vond plaats in het vernieuwde Maritiem Muuseum in Vlissingen. Het aantal aanwezigen voor de ALV bedroeg 14 personen. Op het voor de 15e keer georganiseerde symposium werd allereerst gerapporteerd over de voortgang van het NMGN. Aansluitend vonden lezingen plaats passend bij het thema 'Werken boven en onder water'.

Publicaties

In 2023 verschenen twee nummers van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis (jaargang 42). De redactie bestond uit R.M. Baars, T.W.M. de Boer, A.J. Brand, R.J.W.M. Brand, R. Daalder, A.M.C. van Dissel (eindredactie), G. Dreijer (boeken ter recensie), W. Heijveld (redactiesecretariaat) D.H. van Netten, I.J.R. Vogelsang (beeldredactie) en D. Wildeman. W. Heijveld en R. Daalder namen afscheid als redactielid. T.W.M. de Boer en I.J.R. Vogelsang traden toe. De opmaak en vormgeving werd verzorgd door Sander Pinkse Boekproductie. Ipskamp Printing verzorgde de druk en de distributie. Het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis is ook in 2023 in eigen beheer uitgegeven. De nieuwsbrief Acht Glazen verscheen twee keer. De leden ontvingen de nieuwsbrief digitaal.

Website

Wegens een technische fout met ons analyse programma hebben we enkel cijfers van het eerste halfjaar van 2023. Het aantal unieke bezoekers op de website bedroeg 1341. Het aantal views 4279. Naast de website is de vereniging actief op X (voorheen Twitter). Het aantal volgers daalde van 936 (2022) naar 933. Via Facebook volgen 234 mensen de vereniging; 10 meer dan in 2022. Op LinkedIn heeft de vereniging 49 leden; 2 meer dan in 2022.

Prijsuitreikingen

De J.R.Bruijn-prijs is in 2023 tijdens de najaarsbijeenkomst digitaal uitgereikt aan Freek Loves. Hij kreeg de prijs voor zijn scriptie 'MORE THAN PROVISIONS: Supplying Stations in the Supplying Post Zone, ca. 1600-1650'.

De jury werd gevormd door Suze Zijlstra, Irene Jacobs en Samuel Kruizinga.

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2023

Zeelui en scheepsreders weten het maar al te goed: de wereld is een onzekere plaats. Iedere maritieme onderneming is een avontuur en dat geldt ook voor ieder nieuw verenigingsjaar. Toch lijken er een paar zekerheden te zijn, waar u als lid van kunt profiteren. Zo heeft u in 2023 weer kunnen genieten van twee uitgaven van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis. Daarnaast was u welkom op onze voorjaarsbijeenkomst in het Maritiem Museum Rotterdam en op onze najaarsbijeenkomst in het Zeeuws Maritiem Muuseum in Vlissingen. Het tijdschrift en de bijeenkomsten zijn uitgegroeid tot jaarlijkse zekerheden, al hebben de coronajaren ons wellicht iets voorzichter gemaakt.

Met uw contributie heeft u de maritieme geschiedenis in Nederland volop ondersteund. Behalve ons tijdschrift, konden wij als vereniging financieel bijdragen aan het Maritiem Portal (www.maritiemportal.nl) en aan een nieuwe editie van Vlootshouw in Het Scheepvaartmuseum.

Financieel gezien staat de vereniging er goed voor. Dankzij welwillendheid van de maritieme musea in Rotterdam en Vlissingen konden we de kosten voor onze bijeenkomsten laag houden. Ook de kosten voor het tijdschrift bleven binnen de perken. Het gelukkige gevolg hiervan is dat we als vereniging wederom een klein bedrag overhielden aan het eind van het jaar, waarmee we onze reserve kunnen aanvullen.

Dat het voorspellen van de toekomst in een onzekere wereld onmogelijk is, blijkt jaarlijks uit een vergelijking tussen de begroting en de werkelijk geboekte resultaten. Het innen van de contributies bleek in 2023 een pittige klus, het ledenaantal laat zich niet altijd voorspellen en het aantal donaties ook niet. Mijn inschatting van de contributieopbrengsten bleek voor 2023 te optimistisch. Daar staat tegenover dat de kosten voor met name de bijeenkomsten dermate lager uitvielen dan verwacht, dat we alsnog een positief resultaat konden boeken.

De daling van de contributie-inkomsten laat wel zien dat we als vereniging in de toekomst onder meer financiële druk kunnen komen. Enerzijds moeten we rekening houden met verdere vergrijzing van het ledenbestand.

Anderzijds zullen de kosten stijgen, mede doordat we als vereniging moeten voldoen aan steeds strengere regelgeving. We zijn nu nog gezond, maar om dat zo te houden is op termijn een verhoging van de contributie waarschijnlijk onvermijdelijk. Gelukkig hebben we de noodzaak daartoe als vereniging lange tijd voor ons uit kunnen schuiven, gesteund door enkele financiële meevallers. Voor 2024 blijft alles in ieder geval nog bij het oude.

Het huidige verenigingsjaar loopt nog en ik ben in mijn begroting iets voorzichtiger geweest. Een van de uitgaven van het tijdschrift zal mogelijk iets duurder uitvallen, doordat het een speciaal themanummer is.

Hopelijk tot op de volgende bijeenkomst!

Gerhard de Kok, penningmeester

1. Staat van baten en last en 2023

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	€	€	€
Contributies en abonnementen	11.300	12.500	11.500
Ledenbijdragen aan bijeenkomsten	718	1.250	1.250
(Na)bestellingen van tijdschriften	524	250	400
Overig	0	0	0
Rentevergoeding spaarsaldo	163	0	200
Totaal baten	12.704	14.000	13.350
Lasten			
<i>Tijdschrift voor Zeegeschiedenis</i>			
Opmaken tijdschriften	1.416	1.500	1.500
Drukken tijdschriften	3.420	4.000	4.000
Verzendkosten	4.553	4.700	4.700
Ledenbijeenkomsten (ALV's)	236	1.700	1.700
<i>Bestuur en redactie</i>			
Bestuur- en redactiekosten	160	300	300
Motivatiefonds c.q. 'Akvelldis'	0	500	500
<i>Diversen</i>			
Prijzengeld / Warsinckprijs	1.000	1.000	500
Correspondentie met leden / convocaties	0	200	50
Portokosten (o.a. ruilabonnementen)	151	0	150
Bijdrage Maritiem Portal	250	250	250
Bankkosten	516	0	500
Website / domeinnaam	145	300	250
Overig*	250	120	250
Totaal lasten	12.097	14.570	14.650
Resultaat	606	-570	-1.300

* Bijdrage Vlootshouw 2023

2. Balans ultimo 2023

	31 december 2023	31 december 2022
Activa	€	€
<i>Liquide Middelen</i>		
ING Betaalrekening	1.194	4.004
ING Spaarrekening	21.000	19.000
Paypal	159	159
Passers Warnsinckprijs	2.800	2.800
Debiteuren	264	325
Totaal activa	25.417	26.288
Passiva		
Eigen vermogen	25.417	24.811
Crediteuren	0	1.411
Vooruitontvangen contributies	0	66
Totaal activa	25.417	26.288

Uitsplitsing eigen vermogen 31 december 2023

	€
Algemene reserve	23.417
Reserve J.R. Bruijnpijs	2.000
	<u>25.417</u>

Ontwikkeling eigen vermogen

	€
Eindvermogen per 31 december 2023 van balans	25.417
Beginvermogen per 1 januari 2023 van balans	24.811 -/-
	<u>606</u>

Toename eigen vermogen (komt overeen met resultaat 2023)